

ACHTERGROND De rol van de physician assistant en de verpleegkundig specialist

Het cement tussen patiënt, specialist en behandelteam

De PA (physician assistant) en de VS (verpleegkundig specialist) bestaan qua beroepsgroep nog niet zo lang. Toch zijn ze inmiddels niet meer weg te denken uit de Sint Maartenskliniek. Dat komt door hun toegevoegde waarde. Zowel de patiënten als de medisch specialisten profiteren van hun aanwezigheid. Ze zijn het cement tussen specialist, behandelteam en patiënt.

“De eerste PA’s en VS’en verschenen ongeveer 14 jaar geleden in het ziekenhuis. Nu hebben we ze op alle afdelingen: Orthopedie, Anesthesiologie, Revalidatiegeneeskunde en Reumatologie”, zegt Vincent Straten. Hij is PA bij de afdeling Reumatologie en tevens voorzitter van de nationale beroepsvereniging van PA’s. Bart van Oosteren werkt als VS op het revalidatiecentrum van het ziekenhuis. Hij vertelt over het werk dat PA’s en VS’en

PA Vincent Straten ontvangt een patiënt in de spreekkamer

behandeltraject betrokken en zijn daarbij ook aanspreekpunt voor de partners in de ketenzorg, zoals verpleeghuizen.”

“Een PA of VS krijgt echt de gelegenheid een band op te bouwen met de patiënt”

Anker

Voor de patiënt is een PA of VS gemakkelijker te bereiken dan de medisch specialist. Veel vragen kunnen zo door de PA of VS beantwoord worden. Daardoor kan de medisch specialist zich meer op complexe zorg rondom de patiënten richten. Dat komt mooi overeen met wat een PA en VS moeten zijn: een anker tussen de medisch specialist en de zorg in. En dat lukt prima, zo zegt Straten. “Wij zijn er altijd. Een arts-assistent is na een bepaalde periode weg, maar een PA of VS krijgt echt de gelegenheid een band op te bouwen met de patiënt. Bovendien profiteert de patiënt ervan dat de medisch specialist en PA of VS elkaar aanvullen; de één ziet dingen die de ander mogelijk heeft gemist. Zo stijgt de kwaliteit van de zorg. En doordat de PA of VS steeds specialistischer wordt op bepaalde domeinen, is hij of zij ook steeds meer een vraagbaak voor specialisten. Ook daar wordt de zorg beter van.”

Blij met ondersteuning

Hoe denken de medisch specialisten hierover? Die zijn over het algemeen erg tevreden over de PA en VS, denken Straten en Van Oosteren. “Sommige artsen vinden het wel spannend dat wij een deel van hun taken overnemen. Maar inmiddels hebben we onze waarde bewezen. We zijn ook allemaal lid van de medische vakgroep.” Orthopedisch chirurg Angelique Witteveen is in elk geval blij met de ondersteu-

ning van PA's Jasper Millenaar en Pauline Henderson op haar afdeling, de Unit voet en enkel. “Ze doen samen met mij de poli. Ze zien en controleren patiënten en ze brengen de problematiek van nieuwe patiënten in kaart. Ik ben daar vaak zelf niet bij omdat het spreekuur wordt opgedeeld. Ik zie dan zelf een deel van de patiënten en in een naastgelegen kamer ziet een PA ook zijn of haar deel. Als er vragen zijn waar de PA hulp bij nodig heeft, dan kom ik zelf even kijken. De PA bepaalt zelf of het nodig is dat ik er bij kom. Ze hebben daarmee een grote mate van zelfstandigheid.”

Ook in de OK

Eén van de PA's van de Unit voet en enkel heeft bovendien een assisterende rol in de operatiekamer en begeleidt de patiënten na hun ingreep. “Voor mensen is het fijn dat ze dan na de operatie hetzelfde gezicht zien als in de OK. De PA weet daardoor ook precies wie het is, welke ingreep er is gedaan en kan zo beter begeleiding bieden dan ik dat kan. Diepgaander, empathischer en met meer tijd. Dat is waar patiënten behoefte aan hebben en waardoor de kwaliteit van de zorg stijgt.”

Werk uit handen

In het kort gezegd neemt de PA de medisch specialist dus behoorlijk wat werk uit handen. “Voordeel voor de patiënten is dat ze veel korter hoeven te wachten, maar toch hetzelfde medisch kundige advies krijgen en mij eventueel even te spreken krijgen”, aldus Witteveen. Want de PA's zijn uitstekend opgeleid, ook op de afdeling waar ze werken, zegt ze. “In ons geval betreft het twee voormalig fysiotherapeuten, maar er zijn ook PA's die OK-assistent zijn geweest of verpleegkundige. Door hun achtergrond kunnen zij medisch prima advies geven maar zijn ze tegelijkertijd ook nog eens beter in het begeleiden van patiënten in het na-traject. Ik ben dus erg blij met het werk dat ze doen!” ●

zoal doen. “PA's nemen medische taken van de specialist over, zoals spreekuren op de polikliniek of de zaalartsfunctie op de afdeling Orthopedie. Zowel de PA als de VS mogen zelfstandig beslissingen nemen over de behandeling. Maar altijd met de specialist op de achtergrond voor als er een moment komt dat er overleg nodig is.”

Voor de VS geldt dat ook, maar deze functie zit meer tussen cure en care in, aldus Van Oosteren. “De verpleegkundig specialist richt zich qua medische taken op één specifiek domein, zoals spasmeregulatie, wondzorg of pijnbehandeling na een operatie. Ikzelf ben gespecialiseerd in patiënten die cognitieve stoornissen hebben na een hersenletsel. We zijn door het hele